

Kamerkoor
Moderato Cantabile

o.l.v. **Nana Tchikhinashvili**

zingt: Verdi, Ticheli, Barber,
Tchikhinashvili, Schnittke, Tallis, e.a.

Bezinning

Doopsgezinde kerk, Groningen
zondag 12 november, 15.00 uur

Kerk Garmerwolde
zondag 26 november, 15.00 uur

Beste luisteraar,

Hartelijk welkom bij het najaarsconcert van **Moderato Cantabile**. Na de voor ons zeer geslaagde concerten in juni waarin we Bach, Buxtehude en Fauré zongen, zijn we eind augustus weer begonnen met onze repetities op de woensdagavond.

Het thema van ons concert is 'Bezinning'. Deze titel is bewust gekozen: we leven in een tijd waarin oorlog, ziektes, natuurrampen, toenemende ongelijkheid, verharding en verdeeldheid aan de orde van de dag is. En daarin kunnen momenten van (muzikale) bezinning prettig zijn. Om rust te voelen, in het hier en nu te zijn, saamhorigheid te ervaren én te genieten.

Naast hedendaagse muziek van Myers, Ticheli, Tchikhinashvili en Preisner, zingen wij vandaag werken van oudere componisten als Tallis, Verdi, Wagenaar en Barber.

Namens de dirigent en alle koorleden, wens ik u een genoeglijke middag.

Christina Williamson
Voorzitter

Op de voorpagina: Kapittelzaal van klooster Le Thoronet (detail, 2002), een schilderij van Henk Helmantel.

Nana Tchikhinashvili

Nana is geboren in Tbilisi, Georgië. Zij zong vanaf haar zesde jaar in diverse professionele koren. Na haar middelbare schooltijd volgde Nana het muziekcollege, een verplichte opleiding in Georgië voor toelating tot het conservatorium. Hier koos zij koordirectie als hoofdvak, met piano en zang.

In 1989 startte zij op het Staatsconservatorium in Tbilisi.

Tijdens haar studie koordirectie en zang werd Nana als één van de jongste professionele concertzangeressen aangenomen in het Academisch Staatskoor. In 1994 studeerde zij af voor zang en directie. Sinds 1995 woont en werkt Nana in Nederland.

Hier richtte zij in 2001 kamerkoor Moderato Cantabile en het Bijzantijns Mannenkoor Friesland op. Tijdens haar werkzaamheden als dirigent ontwikkelde zij een eigen stijl van dirigeren.

Over Moderato Cantabile

In de muzikleer betekent moderato cantabile zingend in een gematigd tempo.

Het koor bestaat uit ca. 30 geoefende zangers met brede zang- en koorervaring. Sinds de oprichting heeft het een uitgebreid en veelzijdig repertoire opgebouwd. Door de zangtechniek die de dirigent hanteert, heeft het koor een bijzondere en warme koorklank. Moderato Cantabile zingt meestal a capella maar heeft af en toe begeleiding van veelbelovende, jonge musici.

Bij de keuze van het repertoire laat de dirigent zich vooral leiden door de schoonheid van de muziek. Het koor zingt regelmatig composities die elders nauwelijks uitgevoerd worden.

Moderato Cantabile biedt het vocaal muziekminnend publiek een breed aanbod.

Koorleden

Sopranen

Ji Bergsma
Kuna van Dijk
Pascale Kilian
Galina Romanova
Nelleke de Ruiter
Stéphanie Vigier Zouhar
Christina Williamson

Alten

Gea Bakker
Willemijn van der Heijden
Laura Maruster
Nita Pietersma
Elsbeth Room
JoAnn van Seventer
Marije Stellingsma
Rinske Swart
Arlette Toornstra
Marlou Wolfs

Tenoren

Jan Blom
Bert Busz
Emile de Kleine
Siep van der Meer
Reitze Siebesma
Roel Stavast

Bassen

Kasper Klunder
Jan Kolkman
Herman Postma
Hans ter Veen
Hindrik Visser
Gerrit de Vries

Programma

1	<i>Earth song</i>	Ticheli
2	<i>O Lord, in Thee is All My Trust</i>	Tallis
3	<i>Jenny</i>	Myers
4	<i>Abendlied</i>	Rheinberger
5	<i>Stabat Mater (trio)</i>	Nana Tchikhinashvili
6	<i>Choral</i>	Sulganishvili
7	<i>Cherry tree</i>	Tchikhinashvili
8	<i>Bolero</i>	Tchikhinashvili

Pauze

9	<i>Officium</i>	Preisner
10	<i>Offertorium</i>	Preisner
11	<i>Hymnus de ascensione Domini</i>	Wagenaar
12	<i>Agnus Dei</i>	Barber
13	<i>O salutaris hostia</i>	Rossini
14	<i>Pater Noster</i>	Verdi
15	<i>3 Sacred Hymns, deel II</i>	Schnittke
16	<i>Hymn of the Cherubim</i>	Tchaikovsky

Tekst toelichting op de koorwerken:

1 Earth song

Frank Ticheli

(1958)

Frank Ticheli is een musicus die muziek componeerde voor orkest, koor, kamermuziek en blaasensembles. Met zijn composities heeft hij vele prijzen gewonnen en dit heeft hem een flink aantal opdrachten opgeleverd voor professionele en amateur-muziekgezelschappen in de Verenigde Staten. *Earth song* is ontstaan uit het stuk *Sanctuary* dat Ticheli schreef voor een blaasensemble. Hij merkte dat de muziek 'smeekte' te worden gezongen door een koor. Hij schreef de muziek en de tekst toen de oorlog in Irak al langere tijd duurde en internationaal de wens er was de oorlog te laten eindigen. Ticheli noemt in een interview dat *Earth song* een anti- oorlog, anti- geweld lied, een schreeuw en gebed voor vrede is. Helaas is dit een thema wat ons allen dagelijks raakt...

*This dark stormy hour, the wind, it stirs.
The scorched earth cries out in vain:
O war and power, you blind and blur,
the torn heart, cries out in pain.
But music and singing, have been my refuge,
And music and singing, shall be my light.
A light of song, shining strong: Allelulia!
Through darkness, pain, and strife,
I'll sing, be, live, see... peace*

2 Oh Lord, in Thee is all my trust

Thomas Tallis

(1505-1585)

Thomas Tallis was een Engels componist en organist. Er is weinig bekend over zijn vroege jaren. Hij wordt beschouwd als de grondlegger van de Engelse, anglicaanse kathedraalmuziek.

De overgrote meerderheid van Tallis' werk is in het Latijn en zijn Engelse anthems stammen uit de perioden waarin het Anglicaans beleid Engels als taal voor kerkzangen oplegde.

Tallis is een van de eerste meesters die Engelse teksten op muziek zette voor kerkelijk gebruik.

*O Lord, in thee is all my trust.
Give ear unto my woeful cries.
Refuse me not, that am unjust,
but bowing down thy heav'nly eyes,
behold how I do still lament
my sins wherein I thee offend.
O Lord, for them shall I be shent,
sith thee to please I do intend?*

*No, no, not so! Thy will is bent
to deal with sinners in thine ire:
but when in heart they shall repent
thou grant'st with speed their just
desire.*

*To thee therefore still shall I cry,
to wash away my sinful crime.
Thy blood, O Lord, is not yet dry,
but that it may help me in time.*

*Haste now, O Lord, haste now, I say,
to pour on me the gifts of grace
that when this life must flit away
in heav'n with thee I may have place
where thou dost reign eternally
with God which once did down thee
send, where angels sing continually.
To thee be praise, world without end.
Amen.*

3 Jenny

Nick Myers

Sinds zijn puberjaren, maakt de Amerikaanse singer-songwriter Nick Myers met zijn akoestische gitaar hedendaagse religieuze muziek. Hij is een getalenteerd en verrassend talent; hij combineert zijn muzikale passie met persoonlijke, hoopvolle en humane teksten. Zijn muziek wordt omschreven als 'verfrissend, verlichtend en inspirerend'.

In *Jenny* zijn vloeiende stempartijen en een gevoelige tekst te horen waarin een verloren geliefde, de essentie dat liefde eeuwig voorleeft, wordt bezongen.

"Quietly the strain falls out of tune. Shadows steal across a lonely moon. I miss you so..."

*Crimson and coral sunset falls on Willow Park
on this noble tree where you'd climb
I see 'Jenny' carved in the bark
Sable and sapphire dim the final light of day
Laughter seems to float on the breeze
through the willow trees where you used to play
In the darkness, in the light
I hear angels sing your name
As they bear you through the heavens light from which you came*

*As they bear you through the heavens light from which you came
 Quietly the strain falls out of tune shadows steal across a lonely moon
 Miss you so.
 Smoky and silver dawn will soon dissolve the dark
 Still, one shadow stays in the veil
 of the trees in Willow Park as the sunrise drowns the darkness
 All the angels sing your name
 and you're flying through the heavens to the Light from which you came
 Whispers of their song that echo yet make me glad to know
 I won't forget my Jenny dear, my Jenny dear. I love you so. Oh....*

4 Abendlied, Op. 69, No.3 Joseph Rheinberger (1839-1901)

Als vijfjarig jongetje kreeg Josef Gabriel Rheinberger les op een speciaal voor hem gemaakt orgel, als 7-jarig ventje speelde hij orgel in de plaatselijke kerk, op zijn 8e schreef hij zijn eerste driestemmige mis en op zijn 12e werd hij toegelaten tot het conservatorium in München. Tot zijn dood bleef hij professor op deze universiteit. Daarnaast was hij een leermeester voor velen.

Hij was een inventief componist en componeerde missen, cantates, opera's, symfonieën en motetten. Rheinberger schreef *Abendlied* toen hij 16 was maar herschreef het drastisch op zijn 24e. Deze uitvoering hoort u vandaag.

Het motet *Abendlied* is gebaseerd op de woorden van twee Emmaüsgangers: 'Blijf bij ons want het is bijna avond en de dag loopt ten einde', voordat zij met de opgestane Jezus de maaltijd nuttigden in Emmaüs. (Lukas 24:29)

*Bleib bei uns
 Denn es will Abend werden
 Bleib bei uns, denn es will Abend werden
 Denn es will Abend werden
 Es will Abend werden
 Und der Tag hat sich geneiget
 Sich geneiget (der Tag hat sich geneiget)
 Sich geneiget*

*Oh, bleib bei uns
Denn es will Abend werden
Und der Tag hat sich geneiget (und der Tag hat sich geneiget)
Oh, bleib bei uns
Oh, bleib bei uns
Oh, bleib bei uns
Denn es will Abend werden*

5 Stabat Mater (trio) Nana Tchikhinashvili (1968)

Nana hoorde eens op een cd een uitvoering van Stabat Mater die haar zo raakte, dat ze er iets mee wilde doen. Het resultaat hiervan is dit wonderschone en ontroerende driestemmige muziekstuk.

solo: Nana Tchikhinashvili (mezzosopraan)
Gea Bakker (alt) en Bert Busz (tenor)

*Stabat Mater dolorosa
Juxta Crucem lacrimosa
Dum pendebat Filius
Cuius animam gementem
Contristatam et dolentem
Pertransivit gladius*

*De diepbedroefde Moeder stond
wenend bij het kruis
terwijl haar Zoon daar hing
haar klagende ziel,
medelijdend en vol smart,
werd als door een zwaard doorstoken.*

6 Choral Niko Sulganishvili (1871-1919)

Niko Sulganishvili was een Georgisch componist en zanger. Sulganishvili heeft voor dit Choral de tekst van het wereldberoemde Georgische verhaal van Shota Rustaveli uit de XII eeuw gebruikt.

Deze periode staat bekend als het Renaissance tijdperk van Georgië. Het gedicht heet 'The knight in the panther's skin' en het wordt gezien als het nationaal epos van Georgië.

*Ghmerto gmerto modzgaleo
noemogwakleb sjetsewnassa
Eris chopna mtertha tzlewa
gmertho marad
Gangwiem tkietse.*

*O God, o barmhartige God,
berooft ons niet van genade.
Het bestaan van de natie,
de overwinning van de vijanden,
God, God sterkt ons.*

7 Cherry tree

Nana Tchikhinashvili

(1968)

Nana's nicht Donara Tvauri (1956-2001) schreef Georgische gedichten. Eén van deze gedichten was *Cherry tree* (09-04-1989) waarin zij schrijft over de geurige en kleurrijke bloesem van de kersenboom in de tuin van haar ouders maar ook over een verloren liefde.

Omdat Nana zeer gesteld was op haar nicht, deze boom ook kent uit haar jeugd en ze de tekst prachtig vond, inspireerde haar dit tot het maken van de gevoelige compositie (2016) die u vandaag hoort.

ალუბალო
ალუბალო - კობტა ქალო,
პატარძალო კოპნია! –
გაზაფხულზე, თეთრი ფერით
ტანი შეგიმოსია.

როგორ გშვენის ყვავილები -
მწვანე ფოთლებიანი,
თითქოს, თეთრი კაბა გეცვას -
ალაგ-კოპლებიანი.

მიყვარს, როცა პატარძლები
თეთრი კაბით დადიან,
უმალ ხასიათზე მოვალ,
რაგინდ ვიყო დარდიან.

მაგონდება სიყვარული,
გაზაფხულის სადარი,
ჩემი საპატარძლო კაბა
ნეტავ ახლა სად არის?!

თუ მიჯნურმა მიღალატა, -
მოკლა გული პანია
და ის ჩემი თეთრი კაბა,
ახლა სხვა ქალს აცვია!

ჰოდა, ასე ალუბალო,
პატარძალო კოპნია,
ჩემს მაგივრად სიყვარული,
შენთვის მომილოცია!

*Kersenboom - mooie dame
stralende bruid!*

*In de lente heb je je lichaam
met een witte kleur bedekt.*

*Wat staan die bloemen mooi
tussen de groene bladeren,
alsof je een witte jurk aan hebt
met hier en daar stipjes.*

*Ik houd van bruiden
die in witte jurken wandelen.
Ik ben dan gelijk in een goede
stemming,
zelfs wanneer ik heel verdrietig ben.*

*Ik herinner mij een liefde,
die ik met de zomer kan vergelijken;
mijn bruidsjurk
waar is die gebleven?!*

*Maar mijn geliefde heeft mij
verlaten
heeft mijn hart gebroken
en een andere vrouw
draagt nu mijn jurk!*

*En zo kersenboom,
stralende bruid,
zal ik mijn liefde
aan jou opdragen!*

8 Bolero

Nana Tchikhinashvili

(1968)

De zeer oude geschiedenis vertelt dat inwoners vanuit de Kaukasus via Sardinië en Corsica richting het Noorden zijn getrokken waarbij zij eindigden in Baskenland.

Dit zou kunnen verklaren dat het Baskisch een geheel eigen taal is, die kenmerken vertoont van de talen die in de Kaukasus worden gesproken. *Bolero* is een combinatie van de Spaanse dans in een driekwart maatsoort, met het ritme en de accenten uit de Georgische muziek. Het is een vrolijke, ritmische en verrassende compositie met Spaanse en Georgische

invloeden. De tekst is eenvoudig gehouden zodat alle aandacht naar de klank en het ritme kan gaan!

9 en 10 Officium en Communio

Zbigniew Preisner

(1955)

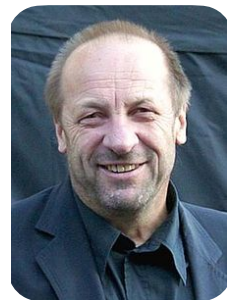
Zbigniew Antoni Preisner studeerde filosofie en kunstgeschiedenis in Krakau en volgde piano- en gitaarlessen zonder de intentie te hebben te willen componeren.

Op zijn 22e echter schreef hij muziek voor een cabaret duo en nog geen twee jaar later werkte hij voor de Poolse televisie en filmindustrie.

Sinds de jaren '90 is Preisner een veelgevraagd filmmuziek componist in Europa en de Verenigde Staten.

In 1983 startte de samenwerking met de Poolse regisseur Krzysztof Kieślowski.

Hij schreef veel filmmuziek waaronder *La double vie de Véronique*, *Trois couleurs (bleu, blanc, rouge)*. In 1998 componeerde Preisner *Requiem for my friend* ter nagedachtenis aan zijn vriend, Kieślowski. Hij vertelde dat het onplezierig was om te maken vanwege de aanleiding, het sterven van zijn vriend. Tegelijkertijd gaf hij hiermee een eerbetoon aan en diende het als afscheid van zijn dierbare vriend: "Mijn 'Requiem' begeleidt mijn vriend tijdens zijn laatste reis."

Het deel van de Latijnse liturgie *Officium* (eerbetoon) betekent eeuwige rust en eeuwigdurend licht voor de overledene.

Requiem æternam dona eis, Domine
Et lux perpetua luceat eis
Luceat eis
Te decet hymnus, Deus, in Sion
Et tibi reddetur votum in Ierusalem
Exaudi orationem meam
Exaudi orationem meam
Ad te omnis caro veniet
Ad te omnis caro veniet
Requiem æternam dona eis, Domine
Et lux perpetua luceat eis
Requiem æternam dona eis, Domine
Et lux perpetua luceat eis

Geef hun eeuwige rust, o Heer
En laat eeuwig licht op hen schijnen
Schijn op hen Heer. Heer.
Een hymne, o God, betaamt u in Sion
En er zal een gelofte aan u worden
betaald in Jeruzalem
Hoor mijn gebed
Tot jou zal alle vlees komen Tot jou
zal alle vlees komen
Geef hun eeuwige rust, o Heer
En laat eeuwig licht op hen schijnen
Geef hun eeuwige rust, o Heer
En laat eeuwig licht op hen schijnen

De tekst van *Communio* (in het Pools gezongen) betekent gemeenschap. In de mis betekent dat door brood te eten en wijn te drinken, de mens met het lichaam en het bloed van Jezus Christus wordt verbonden.

Światłość wiekuista niechaj mu świeci,
Panie, wśród Świętych Twoich na wieki,
bo jesteś pełen dobroci.
Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie,
a światłość wiekuista niechaj mu świeci,
wśród Świętych Twoich na wieki
bo jesteś pełen dobroci.

Laat het eeuwige licht op hen
schijnen, o Heer.
Voor eeuwig bij uw heiligen
omdat Gij liefdevol zijt.
Schenk hen eeuwige rust, o Heer
En laat het eeuwig licht op hen
schijnen, voor eeuwig bij uw
heiligen omdat Gij liefdevol zijt.

11 Hymnus de Ascensione Domini Johan Wagenaar (1862-1941)

Johan Wagenaar was een Nederlands componist, muziekpedagoog, dirigent en organist. Na zijn diploma's van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, werkte hij aan de Utrechtse Muziekschool. Hij speelde enkele jaren viool en altviool in de Utrechtse stadsconcerten en werd in 1888 organist van de Domkerk. Vanaf 1892 was hij actief in de koorwereld in Utrecht. In 1916 ontving hij het Doctoris Honoris Cause en werd hij erelid van Maatschappij ter bevordering van de Toonkunst.

Dit a capella koorwerk schreef Wagenaar in 1935. Als componist was Wagenaar geen dromer of mysticus, maar een realist, die met veel talent en een strakke vormbeheersing componeerde. Het uitgevoerde werk klinkt ingetogen, plechtig en warm tegelijk.

*Jesu nostra redemptio,
amor et desiderium,
Deus creator omnium,
homo in fine temporum.
Quae te vicit clementia,
ut feres nostra crimina,
crudelem mortem patiens,
ut nos a morte tolleres.
Inferni claustra penetrans,
tuos captivos redimens
Victor triumpho nobili,
ad dextram Patris residens.
Ipsa te cogat pietas,
ut mala nostra superes, parcendo,
et voti compotes nos tuo vultu
saties.
Tu esto nostrum gaudium,
qui es futurus praemium:
sit nostra in te gloria per cuncta
semper saecula.*

Jezus onze verlossing, liefde en verlangen, God schepper van alle mensen, mens aan het eind der tijden. Die zachtzinnigheid heeft U overwonnen opdat U onze schulden zou dragen waarbij U een wrede dood onderging, om ons van de dood te redden. Door dringend in de poorten van de hel, terwijl U Uw gevangenen bevrijdde: overwinnaar door een edele triomf, zittend aan de rechterhand van de Vader. De liefde zelf drijft U om onze zonden te overwinnen, terwijl U ons ontziet, en ons, die onze wensen vervuld zien, te verzoeken met Uw aangezicht. Weest U onze vreugde, onze beloning in de toekomst; laat onze eer in U bestaan, altijd, door alle eeuwen heen.

12 Agnus Dei

Samuel Barber

(1910-1981)

Samuel Barber was bekend als een Amerikaans, veelzijdig componist en muziekpedagoog. De muziek van Barber is verbonden aan vele, bekende musici zoals pianist Vladimir Horowitz en dirigent Arturo Toscanini en hij nam talloze prijzen in ontvangst. Zijn omvangrijke oeuvre kan als post-romantisch omschreven worden.

Barbers internationale doorbraak vond plaats in de periode 1936-1937 toen hij door heel Europa reisde. *Symfonie nr. 1* en het later beroemd geworden *Adagio for strings* gingen in 1936 in Rome in première.

Barber bewerkte het stuk *Adagio for strings* in 1967 voor achtstemmig koor op de tekst van *Agnus Dei* (Lam van God). Dit arrangement geeft veel dynamiek en een groot bereik in de verschillende stempartijen: de sopranen zingen heel hoog, de bassen erg laag.

Door het droevige, ingetogen en meditatieve karakter van de melodie zal *Agnus Dei* voor altijd, zoals de componist dat wenste, verbonden blijven aan de pijn van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. *Agnus Dei* wordt ieder jaar in New York uitgevoerd ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de aanslagen van 11 september 2001.

Agnus Dei,
Qui tollis peccata mundi,
Miserere nobis.
Agnus Dei,
Qui tollis peccata mundi,
Miserere nobis.
Agnus Dei,
Qui tollis peccata mundi,
Dona nobis pacem.

Lam van God,
dat de zonden van de wereld wegneemt,
ontferm U over ons.
Lam van God,
dat de zonden van de wereld wegneemt,
ontferm U over ons.
Lam van God,
dat de zonden van de wereld wegneemt,
schenk ons vrede.

13 O salutaris hostia

Gioachino Rossini

(1792-1868)

Gioachino Rossini groeide op in de wereld van de opera, in Pesaro, Italië. Zijn vader was hoornist en zijn moeder operazangeres. Toen hij 14 jaar was, startte zijn studie 'compositie' in Bologna. Al snel componeerde hij zijn eerste opera; vervolgens componeerde hij zeker 40 opera's in 20 jaar tijd.

Zijn bekendste werken zijn de komische opera *Il barbiere di Siviglia* en de meer serieuze opera *Guillaume Tell* (1829).

Zijn ritmische muziek is meeslepend, uitbundig, virtuoos. Deze combinatie maakte hem wereldberoemd tot ergernis van academici en critici. Toen hij 31 jaar was, verhuisde hij naar Parijs en later Londen en sindsdien schreef hij vooral geestelijke werken, als het *Stabat Mater* en *O salutaris hostia*.

*O salutaris hostia
Quae caeli pandis ostium
Bella premunt hostilia:
Da robur, fer auxilium*

*Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria*

*Gegroet, o heilig offer,
Gij die de hemelpoort opent,
steun ons in onze strijd tegen de aartsvijanden,
geef kracht en draag bij met Uw hulp.*

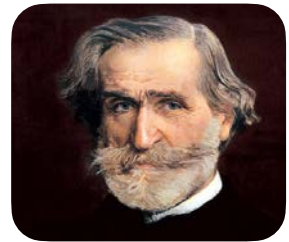
*Aan U, o drieëne Heer,
komt eeuwige eer toe,
U, die ons in het hemelse Vaderhuis
een leven geeft, waaraan geen einde komt.*

14 Pater Noster

Giuseppe Verdi

(1813-1901)

Giuseppe Fortunino Francesco Verdi werd geboren op 10 oktober 1813 in Le Roncole, Italië, als zoon van een herbergier en zijdespinster. Hoewel zijn ouders niet muzikaal waren, was Verdi op zijn 10^e al organist van het dorp in de regio Parma. In 1824 verhuisde hij naar Busseto waar al gauw bleek dat hij meer belangstelling had voor muziek dan het toekomstig priesterschap. De muzikale winkelier Anotnio Barezzi ontfermde zich zowel emotioneel als financieel over de jonge Giuseppe. Tussen zijn 13^e en 18^e schreef hij vele werken en werd hij niet toegelaten op het conservatorium van Milaan op zijn 18^e omdat de toelatingscommissie bang was dat zijn speelstijl niet meer af te leren was.

Verdi's leven tekende zich door bekendheid vanwege zijn vele opera's, verlies (2 kinderen en zijn echtgenote op jonge leeftijd), een actief leven in de politiek en rivaliteit met tijdgenoot en beroemd operacomponist Richard Wagner.

Toen hij op 88-jarige leeftijd overleed, werd in de straten van Milaan het *Slavenkoor* of *Va, Pensiero* door tienduizenden mensen gezongen.

*O Padre nostro che nei cieli stai,
Santificato sia sempre il tuo nome.
E laude e grazia di ciò che ci fai.
E venga il regno tuo, siccome pone
Questa orazion: tua volontà si faccia,
Siccome in cielo, in terra in unione.
Padre, dà oggi a noi pane, e ti piaccia*

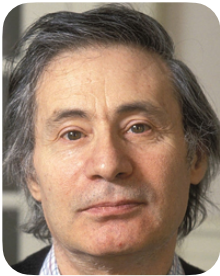
*Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede, gelijk in de
hemel also ook op de aarde.*

*Che ne perdoni li peccati nostri;
Né cosa noi facciam che ti dispiaccia.
E che noi perdoniam, tu ti dimostri
Esempio a noi per la tua gran virtute;
Acciò dal rio nemico ognun si schiostri.
Divino Padre, pien d'ogni salute,
Ancor ci guarda dalla tentazione
Dell'infernal nemico e sue ferrute.
si che a te facciamo orazione,
Che meritiam tua grazia, e il regno vostro
A posseder vegniam con divozione.
Preghiamti re di gloria e signor nostro,
Che tu ci guardi da dolore: e fitto
La mente abbiamo in te, col volto prostro.
Amen.*

*Geef ons heden ons dagelijks
brood; en vergeef ons onze
schulden, gelijk ook wij
vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de
heerlijkheid in eeuwigheid.
Amen.*

15 Three Sacred Hymns, deel II Alfred Schnittke (1934-1998)

Alfred Schnittke werd geboren in Engels, een plaats in Rusland. Zijn vader was Duits-Joods, zijn moeder Volga-Duitse. In 1946 begon zijn muzikale

opleiding in Wenen en hij zette deze voort aan het conservatorium in Moskou vanaf 1948. Hij gaf hier lang les maar vanaf 1970 ging zijn aandacht vooral uit naar het componeren. Hij begon avantgardistisch maar al snel ging hij over tot een nog modernere componeerstijl, polystylisme: hij koppelt muziek uit verschillende landen aan muziek uit verschillende tijden.

Schnittke is blijven componeren, zelfs tijdens een lang ziekbed, tot zijn overlijden in 1998. Hij is uitgegroeid tot één van de meest uitgevoerde componisten ter wereld van de tweede helft van de 20e eeuw.

Three sacred hymns componeerde Schnittke op verzoek van Valery Polansky. Het zijn de drie Russische gebeden van de Orthodoxe kerk die in het Westen 'Ave Maria, Jesus Prayer en Lord's prayer' zijn.

Toonladderpassages en melodieuze verschillen brengen de drie stukken samen. In het eerste deel zingen de partijen in canon en met dissonanten, het tweede deel is een dramatische smeekbede van heel zacht naar heel luid, het derde deel tenslotte is het zeer harmonieus.

*Gospodi Iisuse Hriste
Gospodi Iisuse Hriste, Syne Bozhii,
pomilui mia, pomilui mia greshnogo.*

*O Lord, o Lord Jesus,
O Lord Jesus Christ, Son of God,
have mercy upon me,
have mercy upon me, a sinner.*

16 Hymn of the Cherubim Pjotr Ilich Tchaikovsky (1840-1893)

Pjotr Ilich Tchaikovsky werd geboren in Votkinsk, waar hij opgroeide in een middenklassegezin met ouders die interesse hadden voor muziek. Ondanks zijn grote muzikale talent, leefde Tchaikovsky een eenzaam bestaan tot hij op 54-jarige leeftijd onder bijzondere omstandigheden overleed. Er zijn hardnekkige theorieën dat hij vervuild water gedronken zou hebben na een aantijging van studievrienden wegens liederlijk (lees: homoseksueel) gedrag.

Tchaikovsky was als jongeman ambtenaar maar ging muziek studeren aan het conservatorium van Sint Petersburg en werd toen leraar aan het net geopende conservatorium van Moskou.

Tegen de zomer van 1867 had hij zijn eerste pianostukken geschreven en liet ze publiceren.

De getalenteerde componist schreef in zijn relatief korte leven zeven symfonieën, tien opera's (o.a. *droom op de Volga*, *de tovenares*), balletmuziek (het *zwanenmeer*, *de notenkraker*, *de schone slaapster*), toneelmuziek (*Hamlet*, *de droom van Volga*), orkestwerken waaronder symfonieën, orkestsuites, vele andere orkestwerken, kamermuziek, pianowerken en geestelijke koormuziek.

In 1878 componeerde Tchaikovsky het in de vijfde eeuw na Christus geschreven tekst van *Hymne van de Cherubim*, voor koorsetting. Hij schreef aan een vriend:

'Ik beschouw de liturgie van St. Johannes Chrysostomus als één van de grootste kunstwerken ooit. Als je de ceremonies nauwgezet volgt dan kan het niet anders dan dat je diepgaand bewogen raakt door de liturgie van onze eigen orthodoxe kerk. Je raakt in trance door de uitbarstingen van het koor, je wordt meegenomen door de poëzie van de tekst om verguld te zijn wanneer de woorden: 'Prijs de naam van de Heer!' klinken'.

In de christelijke oosters-orthodoxe kerken de oorspronkelijke taak van de Cherubim als dragers en bewakers van de hemelse troon is heel belangrijk. Tijdens de Grote Intocht - dat is de processie waarin priesters brood en wijn naar het altaar brengen - wordt dan ook de Hymne van de Cherubijnen aangeheven. Dit gezang attendeert er als het ware op dat "God eraan komt", en zijn wachters dragen hem. De kerkgangers worden op dat moment deelgenoot van zijn heerlijkheid. Het spreekt voor zich dat de toon van het lied er een van diepe eerbied moet zijn.

Vele Slavische componisten zijn erin geslaagd om die sfeer van eerbied en eenwording prachtig weer te geven. Tchaikovsky gebruikte de traditionele homofonie van de orthodoxe kerk, waarbij meerdere stemmen één ritme zingen.

Иже Херувимы тайно образующе,
и животворящей Троицѣ
трисвятую пѣснь припѣвающе.
Всякое нынѣ житейское
отложимъ попеченіе.
Аминь.

Яко да Царя всѣхъ подыmemъ,
Ангельскими невидимо дори-
носима чинми. Аллилуіа.

*Laten we de cherubijnen
vertegenwoordigen in mystieke
harmonie, mystieke harmonie, prijs
de Vader, de Zoon en de Geest,
verhoog ons drievoudige lied,
verhoog ons drievoudige lied,
prijs de Drie-eenheid,
prijs de Drie-eenheid,
breng ons drievoudige lied naar de
Drie-eenheid, Laten we nu opzij
zetten, opzij zetten,
laten we al dit aardse leven opzij
zetten, werp weg, werp weg, werp
weg, al dit aardse leven.
Amen.*

*Koning van alles, we mogen God de
Koning ontvangen, we mogen Hem
ontvangen! Hij die in heerlijkheid
binnenkomt met machtige menigten
engelen, met machtige menigten
engelen. Halleluja!*

Koorlid worden

Als je ook zou willen zingen in Moderato Cantabile, kom dan eens naar een repetitie op woensdagavond. Je kunt dan luisteren, meedoen, de sfeer proeven en kennis met ons maken. Als het je aanspreekt, neemt de dirigent een stemtest af om te beoordelen of je geschikt bent en in welke stemgroep je zou passen.

We repeteren in de "De Olle Kerk", Hoendiep 210, Hoogkerk van 19.30-21.30 uur.

Belangstelling? Mail dan naar: info@moderatocantabile.nl

Donateur worden

Voel je je betrokken bij ons koor?

Je kunt de stichting Moderato Cantabile financieel steunen door donateur te worden. Maak een bedrag van ten minste €35,- per jaar over op bankrekening NL 22 INGB 0009682067 ten name van 'Moderato Cantabile', onder vermelding van 'donateur MC', plus je naam en je adres.

Als donateur word je op de hoogte gehouden van onze activiteiten en heb je de mogelijkheid ieder jaar een gratis concert bij te wonen.

Schrijf ons in een e-mail welk concert je wilt bezoeken.

Je steun wordt zeer gewaardeerd!

Website koor: www.moderatocantabile.nl

Website Nana: www.nanatchikhinashvili.nl

www.moderatocantabile.nl